Agrupació de Defensa Vegetal de l'arròs i altres cultius al Delta de l'Ebre

Amb el suport de: Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

PRODELTA

COMUNICAT DE PREMSA · SANITAT VEGETAL · INFORMACIÓ SECTORIAL

Alerta per *Fusarium* i anòxia.

Símptomes i diagnòstic diferencial

L'ADV de l'arròs alerta d'una afectació generalitzada associada a *Fusarium* i a processos d'anòxia radicular que a dia d'avui afecta al cultiu, amb conseqüències sobre la maduració del cultiu i el rendiment de les parcel·les.

Fusarium i anòxia: fotografies facilitades. Informació tècnica: presentació «Malalties fúngiques en arròs». Barrinador: Generalitat de Catalunya.

Els símptomes inclouen debilitament, coloració pàl·lida, creixement anormal o retardat, necrosi al coll de la planta i, en els casos greus, l'assecament complet de tota la mata d'arròs. També poden aparèixer arrels adventícies i panícules buides o estèrils. La mort de plantes genera clapes i redueix la capacitat productiva.

Aquesta simptomatologia s'ha confós, en alguns casos, amb danys provocats pel barrinador de l'arròs, *Chilo suppressalis*. Tanmateix, aquest insecte perfora les tiges i hi forma galeries internes, mentre que la fusarium i l'anòxia es relacionen principalment amb el coll, la base i el sistema radicular.

El Fusarium és una malaltia fúngica que té en la llavor una font principal de transmissió. L'anòxia, en canvi, és un trastorn fisiològic associat a la manca d'oxigen a les arrels. Tots dos processos poden comprometre l'absorció d'aigua i nutrients fins a provocar la mort de la mata.

La concentració dels símptomes. Per tant, no s'ha d'atribuir l'assecament de les plantes a *Chilo suppressalis* sense revisar les arrels, el coll, l'interior de les tiges i les condicions de l'aigua i el sòl.

Fusarium i anòxia: reconeixement visual

Dues causes diferents poden acabar provocant l'assecament complet de la mata.

1. *Fusarium*: creixement i coll alterats

Necrosi i enfosquiment de la tija

Pallidesa i creixement alterat

Necrosi al coll i mata seca

Fotografies : Informació tècnica basada en la presentació «Malalties fúngiques en arròs» (Amposta, 2018).

Símptomes: plantes massa altes o amb creixement retardat, fulles pàl·lides, arrels adventícies, necrosi al coll a nivell d'aigua, panícules estèrils i assecament de la mata. La llavor és la principal font d'inòcul, la identificació requereix una anàlisi fitopatològica.

2. Anòxia radicular: manca d'oxigen

MATA COMPLETAMENT ASSECADA

- Fulles i tiges seques
- Ennegriment a la base
- Contrast amb l'arrossar verd
- Cal revisar l'aigua, el sòl i les arrels

Fotografia: mata completament seca, base enfosquida i contrast amb el cultiu verd de l'entorn.

Interpretació: la manca d'oxigen perjudica les arrels i pot provocar pèrdua de vigor i assecament. Cal revisar la renovació de l'aigua, la compactació, les restes orgàniques i l'estat radicular, i descartar altres causes.

> **Criteri tècnic:** l'anòxia és un trastorn fisiològic, no una plaga ni una malaltia infecciosa.

GUIA VISUAL · DIAGNÒSTIC DIFERENCIAL

Com identificar el barrinador

El senyal decisiu de Chilo suppressalis s'ha de buscar dins la tija.

3. *Chilo suppressalis*: perforacions i galeries

Larva dins la canya d'arròs

Galeries i larves visibles

Fotografies: Servei de Sanitat Vegetal de les Terres de l'Ebre, Departament d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya. Larves de Chilo suppressalis a l'interior de la canya d'arròs.

Les larves del barrinador penetren a les tiges i consumeixen els teixits interns. Poden aparèixer brots centrals secs, canyes debilitades i panícules blanquinoses. Els forats, les galeries o les larves dins la tija permeten diferenciar aquesta plaga de la necrosi al coll per fusariosi o d'un problema d'oxigenació radicular.

Comprovació ràpida a la parcel·la

1. **Arrencar una planta afectada.** Conservar arrels, base i tiges.
2. **Revisar l'arrel i obrir la canya.** Buscar necrosi, ennegriment, perforacions, galeries i larves.
3. **Valorar el context.** Anotar la varietat, la distribució de les clapes i les condicions de l'aigua i el sòl.

PREVENCIÓ · PRÒXIMA CAMPANYA

Recomanacions de maneig

Mesures preventives adaptables a cada parcel·la i al seu risc varietal.

- **Prioritzar llavor sana i d'origen conegut.** Comprovar-ne la qualitat sanitària, perquè la llavor és la principal via d'introducció i transmissió de la fusariosi.
- **Renovar l'aigua i afavorir l'oxigenació.** Evitar l'estancament, millorar l'anivellació i valorar eixugades controlades només si la salinitat, el cultiu i les condicions ambientals ho permeten.

- **Gestionar la palla i les restes vegetals.** Afavorir-ne la descomposició i reduir acumulacions que intensifiquin els processos reductors; els rostolls també poden actuar com a font secundària d'inòcul.
- **Conservar l'estructura del sòl.** Reduir la compactació i facilitar el drenatge, el desenvolupament radicular i la renovació de l'aigua.
- **Ajustar densitat de sembra i nitrogen.** Evitar densitats excessives i sobradosificacions nitrogenades, d'acord amb l'estat del cultiu i el risc de la parcel·la.
- **Confirmar el diagnòstic i fer seguiment.** Registrar les clapes, analitzar plantes i llavor, revisar les arrels i obrir les canyes per descartar o acreditar *Chilo suppressalis*.